

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENTE

**la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii cu
privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală
nr.246/2017 (art.9, 11, 16, 18)**

(nr. 85 din 20.06.2019)

În temeiul art. 59, 65 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează următoarele propuneri conceptuale și amendamente:

1. Art. I, pct.1 al proiectului de lege: prin prezentul amendament se propune excluderea din proiect a modificărilor la art. 9 pct.1 lit q) al Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală nr.246/2017, care vizează introducerea în activitatea întreprinderilor municipale/de stat a procedurilor de achiziție în conformitate cu legislația achizițiilor publice.

Fundamentare: Modificarea propusă nu corespunde standardelor prevăzute de Legea Nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, deoarece face referire la un termen general și abstract „în conformitate cu legislația achizițiilor publice”, fără a face trimitere la actele normative/legislative concrete, cât și fără a defini concret semnificația

sintagmei „legislația achizițiilor publice”. Prin urmare, redacția propusă este expusă riscului interpretărilor diferite, ceea ce creează riscul aplicării neuniforme și abuzive a normei propuse.

Mai mult, norma juridică propusă va genera conflict cu alte norme ale Legii nr.246/2017, în timp ce prin proiectul de lege nu este oferită varianta de soluționare a conflictului dat, în special, atragem atenția la:

- art. 7 pct. 2 lit m) din care rezultă că de competența consiliului local este aprobarea regulamentului privind achiziționarea bunurilor de către întreprinderile municipale;

- art. 8 pct.7 lit r) din care rezultă că de competența consiliului de administrație al întreprinderii de stat este aprobarea regulamentului privind achiziționarea bunurilor de către întreprinderile de stat, regulamentul privind achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor la întreprinderea de stat se aprobă de Guvern.

În condițiile în care se propune modificarea normei care prevede obligația administratorului întreprinderii de stat/municipale de a realiza achizițiile necesare „în conformitate cu legislația achizițiilor publice”, dar nu conform regulamentului privind achiziționarea bunurilor, menținerea competenței legale (a fondatorului întreprinderilor municipale, a consiliului de administrație a întreprinderii de stat, a Guvernului) privind aprobarea unor astfel de regulamente va crea confuzie prin faptul că vor exista două proceduri de achiziții prevăzute pentru întreprinderi municipale/de stat, și în consecință, la imprevizibilitatea efectelor legii, neclaritatea procedurilor și ca rezultat – lipsa de transparență și riscuri de corupție.

Cu atât mai mult, de către autorii proiectului se ignoră că conform art. 8 pct.7 lit r) al Legii nr.246/2017, regulamentul privind achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor la întreprinderea de stat urmează fi elaborat și aprobat de Guvern, însă pînă în prezent, vreun regulament

privind achiziționarea bunurilor nu este elaborat și adoptat. În acest caz, reglementarea achizițiilor întreprinderilor municipale/ de stat conform legii actuale este de competența Guvernului, care urmează să analizeze specificul achizițiilor întreprinderilor municipale/de stat, să constate neajunsurile existente, să studieze necesitățile întreprinderilor vizate și să elaboreze un regulament pentru achiziționarea bunurilor, așa cum este prevăzut în Legea nr.246/2017, prin instituirea criteriilor clare privind procedurile de efectuare a tranzacțiilor de achiziționare în funcție de valoare, prioritate și urgența a acestora, precum și în funcție de ramura activității întreprinderilor în cauză, astfel încât să nu fie afectată activitatea întreprinderilor municipale/de stat, prestarea serviciilor de interes public, precum și concurența cu sectorul privat al piețelor respective. De menționat, că regulamentul privind achiziționarea bunurilor trebuie fi elaborat cu consultarea autorităților publice locale, astfel încât regulamentul dat să fie implementat și de autoritățile publice locale, prin aprobarea deciziilor respective de consiliile locale. Prin urmare, este oportună dezvoltarea cadrului legal prin adoptarea regulamentului privind achiziționarea bunurilor, serviciilor, lucrărilor de către Guvern, în rezultatul adoptării căruia poate fi atins scopul modificărilor propuse – asigurarea transparenței și eficienței achizițiilor bunurilor și serviciilor necesare pentru activitatea întreprinderii de stat/municipale.

2. Art. I, pct.2 al proiectului de lege: prin prezentul amendament se propune să fie excluse din proiect modificările la art. 11, alin (1) și (3) ale Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală nr.246/2017, prin care se propune extinderea auditului extern obligatoriu asupra tuturor întreprinderilor de stat/municipale.

Fundamentare: Despre soluția nefundamentată privind auditul obligatoriu extern asupra tuturor întreprinderilor de stat/municipale s-a

vorbit mult, proiect este imposibil de executat din cauza costurilor excesive, impunerea unor cheltuieli la care nu sunt pregătite nici entitățile care sunt vizate în modificările înaintate, nici bugetele publice care vor suporta majoritatea din cheltuielile pentru audit. Este notoriu faptul că majoritatea întreprinderilor de stat/municipale lucrează în pierderi, iar impunerea cheltuielilor adăugătoare pentru audit poate agrava situația financiară a întreprinderilor vizate, astfel, instrumentul propus de autorii proiectului nu corespunde scopului urmărit, iar pînă în prezent nici nu este calculată suma planificată a cheltuielilor pentru audit. Sub acest aspect, lipsește actul de analiză a impactului de reglementare, care trebuie să fie parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ (conform art. 13 alin 2 din Legea Nr. 235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător), lipsește avizul Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (conform art. 34 alin (4) al Legii Nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative).

Ba mai mult, majoritatea entităților vizate în legea sunt întreprinderi municipale, însă modificarea legislativă în cauză nu a fost consultată cu autoritățile publice locale, care dotează din bugetele locale activitatea majorității întreprinderilor municipale, astfel cheltuielile legate de audit extern vor fi puse pe seamă bugetelor locale, prin ce va fi afectată autonomia financiară a autorităților locale.

În așa caz, introducerea obligativității auditului extern al tuturor întreprinderilor de stat/municipale nu este una adecvată contextului activității întreprinderilor vizate, iar adoptarea acestei prevederi poate să afecteze esențial activitatea întreprinderilor de stat/municipale.

Pentru controlul extern al activității întreprinderilor este oportună căutarea instrumentelor alternative pentru monitorizarea activității întreprinderilor date. Unul din aceste instrumente este controlul extern al activității întreprinderilor prin autoritățile publice specializate în

domeniul controlului, în special de către Inspekția Financiară în subordinea Ministerului Finanțelor, care funcționează conform Hotărîrii Guvernului RM Nr. 1026 din 02.11.2010 privind organizarea activității de inspekție financiară, avînd competența de a efectua inspekții (controale) financiare la întreprinderile de stat și cele municipale, la societățile comerciale în al căror capital social statul deține o cotă-parte, precum și la persoanele afiliate. Respectiv, avînd în vedere necesitatea profundării monitorizării activității întreprinderilor de stat/municipale, atribuțiile și competențe Inspekției Financiare pot fi revizuite și extinse, iar numărul angajaților abilitați cu funcții de inspekție (control) din cadrul acesteia urmează să fie extins într-o manieră transparentă și prin concurs public. Rezultatele controlului inspekției financiare trebuie să fie dezvăluite public prin publicarea pe pagina web a autorității respective și pe pagina web a fondatorilor întreprinderilor de stat/municipale.

3. Art. I, pct.3 al proiectului de lege: prin prezentul amendament se propune să fie excluse din proiect modificările la art. 11, alin (4) al Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală nr.246/2017, care prevăd efectuarea auditului extern în mod obligatoriu, chiar dacă activitatea întreprinderii în aceeași perioadă a fost supusă controlului Curții de Conturi.

Fundamentare: În urma excluderii normei din art. 11, alin (4) al Legii nr.246/2017 , autorii proiectului fără a prezenta motivare corespunzătoare pun la îndoială veridicitatea și temeinicia rapoartelor Curții de Conturi, în opinia noastră, fără un temei just. Pe de altă parte, în cazul impunerii întreprinderilor de stat/municipale să mai parcurgă procedurile de control prin audit extern, vor fi irosite sursele financiare restrînse ale întreprinderilor date și se vor suporta cheltuieli excesive, dar

și va fi perturbată activitatea întreprinderilor în urma distragerii angajaților de la executarea atribuțiilor directe de serviciu.

4. La Art. I, pct.4 al proiectului de lege se înaintează următorul amendament:

„ Articolul 16 alin (2), se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Tranzacția cu conflict de interese este o tranzacție sau câteva tranzacții legate reciproc care se efectuează, direct sau indirect, între întreprindere și persoana interesată și/sau persoanele apropiate ale acesteia, în sensul art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în condiții contractuale practicate de întreprindere în procesul activității economice.”

Fundamentare: Prin amendamentul propus se urmărește scopul de a exclude criteriu de clasificare a tranzacțiilor afectate de conflict de interese în funcție de valoare a acestora, prevăzută în prezent în lit. b) al. (2) art. 16 al Legii nr. 246/2017, care în prezent constituie 400.000 lei, iar autorii proiectului au propus micșorarea limitei până 10.000 lei. Fiind de acord în principiu cu autorii proiectului în această parte, considerăm că limita minimă a tranzacțiilor afectate de conflict de interese în lege lasă oportunitatea directă administratorilor întreprinderilor pentru un comportament ilegal, ceea ce nu este admisibil. Mai mult ca atât, art. 188 al Codului Civil al RM – norma nouă introdusă în a.2019, nu prevede careva excepții de la stare de conflict de interese, fapt care ar impune la introducerea modificărilor în prezenta norma pentru a evita conflict de norme juridice.

5. La Art. I, pct.5 al proiectului de lege prin prezentul amendament se propune să fie excluse din proiect modificările la articolul 18, alineatele 1, 2 și 3 al Legii nr. 246/2017 privind publicarea raportului de audit pe pagina web și privind modificarea conținutului raportului anual al întreprinderilor.

Fundamentare: Reieșind din argumentele expuse mai sus, se propune excluderea obligației de publicare a raportului de audit, atîta timp cît s-a propus excluderea procedurii obligatorie de audit. Cît privește publicarea informațiilor privind salariile conducătorilor întreprinderilor, aceasta afectează principiul confidențialității salariilor garantat de Codul Muncii. În acest caz se propune introducerea unor norme de plafonare a salariilor conducătorilor unităților respective, precum și stabilirea unui sistem de stimulare rezonabilă în funcție de rezultatele financiare și îndeplinirea planurilor de producere a întreprinderilor.

6. La Art. I, pct.6 al proiectului de lege prin prezentul amendament se propune să fie excluse din proiect modificările la articolul 18, alineatul (4) al Legii nr. 246/2017 privind prezentarea informațiilor instituțiilor mass media și a societății civile.

Fundamentare: Această propunere legislativă creează conflict de norme cu Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, care nu enumeră întreprinderi de stat/municipale printre furnizorii informației oficiale (art. 5 al Legii nr. 982/2000). Mai mult, introducerea obligației de informare despre activitatea, fără a preciza care sunt aceste informații, poate afecta activitatea întreprinderilor de stat/municipale prin discriminarea lor față de sector privat, or, avînd în vedere concurența întreprinderilor de stat/municipale pe anumitele piețe cu concurenți privați, dezvăluirea informației comerciale importante poate dezavantaja întreprinderile date. Anume din acest considerent legiuitorul a prevăzut expres datele care se includ în raportul anual al întreprinderii și se dezvăluie – art. 18 al Legii nr. 246/2017 – această regulă constituie balanța echitabilă între interesele publice și private.

Alfred / Andrei Stancu /
Denis Ulanov /

Deputați în Parlament